

TAKDİM

Geçmişten günümüze Yûnus Emre ve Mehmed Âkif'le ilgili birçok kitap, makale, bilimsel araştırma ve çalışma yapılmıştır. Cumhurbaşkanlığımız tarafından 2021 yılı Yûnus Emre ve Türkçe; Mehmed Âkif ve İstiklal Marşı yılı ilan edilmiştir. Bu çerçevede Türkiye'deki değişik kurum, kuruluş ve şahsiyetler, Yûnus Emre, Türkçe, Mehmed Âkif ve İstiklal Marşı konusunda çalışmalar yapıp etkinlikler düzenleyeceğini ilan ettiler.

Editörlerimizden olduğumuz, uluslararası hüviyet kazanan, her yılın anısına özel sayılar ile edebiyat ve sanatımıza büyük katkılar sunan HİKMET-Akademik Edebiyat dergisi de bu önemli şahsiyetlere kayıtsız kalamazdı. Editörler ve dergimizin kurullarında yer alan diğer akademisyenler ile yapmış olduğumuz toplantılar sonucunda 2021 Yûnus Emre ve Türkçe Yılı Mehmed Âkif ve İstiklâl Marşı Yılı münasebetiyle **Yûnus Emre'den Mehmed Âkif'e ŞİİR Özel Sayısı** başlığıyla özel bir sayı yayımlama kararı aldık ve bu şekilde güzel bir çalışma ortaya konuldu.

Bilindiği gibi İstiklal ve İstikbal Marşımızın samimi ve mümtaz şairi Mehmed Âkif, 20 Aralık 1873 tarihinde dünyaya gözlerini açmış ve 27 Aralık 1936 tarihinde de vefat edip rahmet-i rahmana kavuşmuştur. Âkif'in doğumu ile vefat tarihine dikkat edildiğinde hem doğduğu hem de vefat ettiği ay Aralık ayına denk geliyor ve hem de altmış üç yaşında vefat ettiği dikkat çekiyor... Yani Âkif, tam da sevgili peygamberinin yaşında vefat ediyor. Âkif'in ömrünün bu kadar olması, tabii ki Âkif'in kendi iradesiyle olan bir tercih ve durum değildir. Allah'ın ona kaderî olarak biçtiği bir ömürdür... Böyle bir ömrü ve yaşı Âkif'e biçen, uygun bulan ise tüm yaratılmışların sahibi olan yüce Allah'tır. Diğer taraftan Türk tarihinde birçok önemli hadiseye imza atan Âkif'i, inandıklarını yaşama hususunda ne kadar samimi olduğunu bilmeyen de yoktur. Bir de onun yaş konusunda yaşadıkları bu güzel tevafukun, "samimiyetinin bir kerameti" olduğu kanaatini de taşıyorum. Dolayısıyla Âkif'in o samimiyetinin bir kerameti ölümünde de gerçekleşiyor ve tam sevgili peygamberinin yaşında vefat ediyor.

Âkif yine 27 Aralık 1936 yılında vefat ettiğinde kimse onun cenazesine sahip çıkmaz ve onun cenazesini birileri Beyazıt Camii'nin yanına bırakıp giderler. Önce bırakılan cenazenin Âkif olduğunu kimse fark etmez. Devrin hükümeti de ona ilgi duymaz. Resmi gazete ve basın da ona ilgi duymaz ve onu haber dahi yapmazlar. Üstelik o dönemin İstanbul Üniversitesi Rektörü, öğrencilerin bu cenazeye katılmaması için resmi bir yazı da yazdırmıştır. Ancak Âkif'in "samimiyetinin kerameti" burada da kendini gösterir ve bu kimsesiz mevtanın Âkif olduğunu İstanbul Üniversitesinin vefalı talebeleri duyarlar ve rektör tarafından yazılan resmi yazıya da itibar etmeden, birçok insana nasip

olmayan bir kalabalıkla onun cenazesini kaldırır. Hatta Mithat Cemal, Fetih'ten sonra ilk defa olarak bir mevtanın hem büyük bir kalabalıkla hem de şiiriyle, yani İstiklal ve İstikbal Marşıyla mezara defnedildiğine dikkatleri çekerler. Dolayısıyla burada da Âkif'in samimiyetinin bir kerameti yine kendini göstermiş oluyor.

Tanzimat sonrası şair ve yazarlarıyla kıyaslandığında yine Âkif, bir Namık Kemal, bir Ziya Paşa, bir Abdülhak Hamit, bir Samipaşazade Sezai ve bir Fikret gibi aristokrat bir aileye de mensup değildir. Böyle olduğu halde onun "samimiyetinin bir kerameti" olarak yaşadığı dönemde Allah onu birçok güzel işlerde istihdam ediyor. Dolayısıyla Âkif, hem Birinci Dünya Savaşı'nda hem de arkasında başlayan İstiklal Harbi'nde en önde yer alan şahsiyetlerden biri olarak yerini alıyor. Böylece İstiklal ve İstikbal Marşımızın yazılması konusunda da samimiyetinin bir kerameti olarak Marşı yazmak da ona nasip oluyor. Âkif ile ilgili bir kısma değindiğimiz tüm bu güzel hizmet ve hasletler dikkatlice incelendiğinde, yaşanan bu hadiselerin hem tesadüf olmadığını hem de onun samimiyetinden kaynaklanan birer nasip ve lütuf olduğunu görüyoruz.

Yine şu âlemde yaratılan mahlûklar içinde fitrî kalmayan, doğal kalmak istemeyen ve kendisini farklı göstermeye çalışan tek varlık da zannımca yine insandır. İnsan fitrî kalmadığı gibi yaşadığı dünyanın da doğallığını bozuyor. Belki de bütün problemler de bundan çıkıyor. Samimi olmak ve tevazu sahibi olmak, aslında bir nevi doğal kalmaktır. Çünkü insan kendi iradesiyle, bu fitrî haline müdahale ederek o doğal halini bozmaya çalışıyor. Fitrî hali bozulunca samimiyet de kalmamış oluyor. İşte Âkif de böyle doğal yaşayan, olduğu gibi görünen ve görüldüğü gibi yaşayan samimi bir adamdır ve aynı zamanda yeri doldurulamayacak kıymetli ve mümtaz bir şahsiyettir.

Yine kaynaklarda belirtildiği gibi İstiklâl Marşı'nın yazılış süreci yaklaşık altı ay sürmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920'de açıldığından aynı yılın Mayıs/Haziran aylarında İstiklâl Marşı'nın yazılmasıyla ilgili bir müsabaka/yarışma düzenlenmiş ve bu durum bazı gazetelerde ilan edilmiştir. Muhtemelen Haziran ve Aralık arasında, yarışmaya katılan şairler tarafından şiirler yazılmış ve görevlendirilen komisyona teslim edilmiştir. Bahsi edilen bu 724 şiir arasında ancak altı şiir seçilmiştir. Sonradan da bu altı şiir de millî marş olmaya uygun görülmezince Mehmed Âkif'e bu konuda bir teklif götürülmüştür. Ancak Âkif'in hem milletvekili oluşu, hem de konulan para ödülü, onu ilk başta bu marşı yazmaktan vazgeçirmiştir. Ancak yapılan görüşmelerden sonra da Âkif İstiklâl Marşı'nı yazmış ve bu önemli metin 12 Mart 1921 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde alkışlarla karşılanarak kabul edilmiştir.

İstiklâl Marşı'nın 12 Mart 1921 tarihinde millî marş olarak kabulünden sonra, belki de, yüzlerce yazı yazılmış ve onunla ilgili birçok farklı yorum yapılmıştır. Çünkü İstiklâl Marşı gerek nazım tekniği ve gerekse de muhteva bakımından herhangi bir millî marş güftesinin çok ilerisindedir ve Türk edebiyatının da en güzel şiirlerinden birisi sayılmıştır. Marşın son kıtası beş mısra olmak üzere

milletin tanığıdır; ama aynı zamanda vicdanıdır da. **Bu vicdan bazen tarihin içinde süzülüp gelen bilge bir ses, bazen şahit olduğu haksızlıklar karşısında alfabenin bütün sesleri, sözlüğün bütün imkânları ile haykıran bir çığlık, bazen ümitsizlik duvarını delmeye çalışan ve kendinde bütün bir milletin sesinin toplamını yansıtan davudi bir seda, kendisi söz konusu olduğunda acılı, yalnız ve yaralı bir yüreğin iniltisi olarak yükselir.**

Bu ses bazen zalimin suratında tokat, bazen sahipsiz insanların yüreklerini ısıtan bir şefkat, bazen ölçüyü aşanlar için bir ikaz ve bazen milletimizi yok etmeye çalışan güçlere karşı bir ultiमतodur.

Âkif'le ilgili temel yanlışların sebeplerinden biri de O'nu sadece yazılarından, şiirlerinden tanımaya çalışmaktır. **Âkif yazdıklarından çok daha derin, çok daha geniş ufuklu, çok daha sanatkâr ve çok daha şaşırtıcı bir insandır.** Böyle iken **O herkes gibi görünmeye çalışır.** Mithat Cemal, O'nun bu taraflarını tanıdıkça büyük bir şaşkınlık içinde şunları söyler: **“Yüz kahramana yetecek ahlak ve seciyesiyle sıradan bir insan gibi yaşıyor!”** İşte Âkif bu ifadeyle ve Hüseyin Cahit Yalçın'ın sözlerinde gizlidir: **“Âkif'in iri hayatı Safahat'ından daha büyük bir şiirdir.”**

Yine Âkif, sâde bir yaşam sürmüştür. O, milletvekili iken Tacettin Dergâhı'nda kalır. Ankara'nın kışında paltosunu çıkarır ve muhtaç birine verir. Ceketıyla dolaşmağa başlar. Dergâhta kaldığı odanın zemininde eski bir kilimi vardır. Paltosu gibi, bu kilimi de başka bir fakire verir. Odanın zemini çıplak kalır. Vefatının ardından geride bir kat elbise, yeni bir şapka, bir mavzer tüfeği, istiklal madalyası, yastığının altından çıkan birkaç lira ve bir saat. Mithat Cemal bu saate dikkatleri çeker ve **“Âkif'in hayatında en önemli eşyadır bu saat. Çünkü kendi verdiği sözü bu saatle tutar”** Âkif.

Âkif ve İstiklal Marşı ile ilgili yazılacak ve söylenecek daha çok söz vardır. Zaten bunların bir kısmına bu özel sayımız ile katkıda bulunmayı amaçlıyoruz.

Kıymetli Okurlarımız, daha önceki sayılarımızda da değindiğimiz gibi, Türk dili ve edebiyatı sahasında akademik yayıncılığı irfan geleneğimizle besleyerek geliştirme hedefinde olan Hikmet Akademik Edebiyat Dergimiz, 2021 yılının tamamlanmasıyla birlikte sekizinci yılına girmiş olacak. Hikmet Dergimiz, geride kalan yedi yıl içerisinde mutat sayılarının yanında belirli konulara hasredilmiş özel sayıları da ilim dünyasının istifadesine sunma imkânı buldu. Bir yandan edebiyat araştırmalarına emek vermiş kıymetli hocalarımız adına özel sayılar neşrederken diğer yandan edebiyatımızda gelenek ve postmodernizm münasebetini kapsayan güzide bir sayıyı okuyucu ile buluşturdu.

İçinde bulunduğumuz yılı bitirirken Türk Edebiyatına güzel ve destansı şiirler kazandıran ve bu şiirleriyle milletimizin gönlünde taht kuran Bizim Yûnus ile İstiklal ve İstikbal Marşımızın yazarı Mehmed Âkif'i yâd etmemek olamazdı. İşte bu özel yıl anısına Yûnus Emre'nin ve Mehmed Âkif'in hâtırasını yâd etmek üzere 2021 Kış Sayısı'nı **Yûnus Emre'den Mehmed Âkif'e ŞİİR Özel**

HİKMET-AKADEMİK EDEBİYAT DERGİSİ
[JOURNAL OF ACADEMIC LITERATURE]
YÛNUS EMRE'DEN MEHMED ÂKİF'E ŞİİR
ÖZEL SAYISI
YIL 7, ARALIK 2021

Sayısı olarak neşretmeyi hedefledik. Makale çağrı süreci kısa olmasına rağmen bu sayıya beklenenin fevkinde rağbet gösterilmesi bizleri mutlu etti. İlmî açıdan ufuk açıcı makalelerin; Yûnus ve Âkif ile ilgili renkli yazıların yer aldığı güzel bir sayı ile okuyucumuzun karşısına çıkıyoruz. Bu özel sayımızda; 20 ilmî makale, 1 çeviri, 2 kitap tanıtımı yer almaktadır. Bunun yanı sıra bu özel yıla münhasır olarak Yûnus Emre ve Mehmed Âkif ile ilgili yapılmış ilmî ve kültürel faaliyetlerin bir arada verildiği iki bibliyografik derleme bulunmaktadır.

Bu sayının vücuda gelmesinde birçok dostumuzun teşvik ve gayreti söz konusudur. Burada öncelikle, 2021 yılı içerisinde kültürümüzün iki mümtâz şahsiyetini yâd etme hedefiyle hazırlanan özel sayıyı neşretme konusunda, idari görevlerinin yoğunluğuna rağmen büyük gayret sarf eden ve bu dergimizin de asıl sahibi ve editörü olan muhterem ve vefalı dost Prof. Dr. Ahmet TANYILDIZ'a hususi olarak teşekkür ediyorum. Titiz çalışmasıyla maruf kıymetli öğrencilerimizden Dr. Feyza Bulut editörlük işinde büyük yardımda bulundular, kendilerine teşekkür borçluyum. Ayrıca bu sayının teknik yükünü omuzlayan lisans ve doktora öğrencilerimiz Uğur Yiğiz, Saddam Çokur, Kader Yavuz, Ömer Dinçer, Recep Zengin ve Cündullah Avcı'ya da teşekkür ediyorum.

HİKMET-Akademik Edebiyat Dergimizin editör ve hakemlerinin özverisi; yazarlarının da değerli makaleleriyle vücuda gelen **Yûnus Emre'den Mehmed Âkif'e ŞİİR Özel Sayısı**'nın Türk edebiyatı çalışmalarına yön verici bir katkıda bulunmasını temenni ediyoruz. Ayrıca burada ismini zikretmeyi unuttuğumuz ve Hikmet Editör ve Yayın Kurulu adına bu sayının yayımlanmasında emeği geçen herkese ve başta yazılarıyla dergiyi onurlandıran yazarlarımıza da çok teşekkür ediyoruz.

Özel Sayı Editörü

Prof. Dr. Kemal TİMUR

Aralık 2021, Kahramanmaraş

هكمت-اكاديمك

JOURNAL OF ACADEMIC LITERATURE
ISSN: 2458 - 8636